

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/207/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7017200227
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7017200227.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Jarmily Maximovej v spore žalobkyne: mal. S. H.C., nar. X.X.XXXX, bytom S. K. XXXX/XX, K., zastúpená JUDr. Vladimírom Hajdukom, bytom J. Murgaša 1316/22, Michalovce, proti žalovanému: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, Saleziánov 1, Michalovce, IČO: 35 556 706, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 1. marca 2019, č. k. 12C/44/2017-220

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v napadnutom zamietavom výroku.

M e n í rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 500,- Eur (I), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II) a rozhodol o trovách konania tak, že žiadnej zo strán nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplataenia peňažného odškodnenia v sume 20.000,- Eur za nemajetkovú ujmu spôsobenú jej, podľa skutkového vymedzenia uplatneného nároku, nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Žalovaný sa mal podľa žalobkyne dopustiť diskriminačného konania tým, že s účinnosťou od 1.9.2016 ju nevedol v zozname žiakov, na ktoré sa poskytuje dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením, a to na zabezpečenie obeda a iného jedla v základnej škole podľa zák. č. 544/2010 Z. z. (ďalej tiež len „dotácia na obed“), hoci podmienky pre poskytovanie dotácie na jej osobu spĺňala. Tým bolo žalobkyni znemožnené zúčastňovať sa odberu jedla v školskej jedálni základnej školy, ktorú v tom čase navštevovala, a následkom toho tvrdila, že jej vznikla morálna ujma.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel zo zistenia, že rodičia maloletej žalobkyne v rozhodnom čase nežili spolu, že obaja spĺňali podmienky pre vznik nároku na pomoc v hmotnej núdzi podľa zák. č. 417/2013 Z. z., že žalovaný pri posudzovaní hmotnej núdze rodičov najskôr považoval žalobkyňu za člena domácnosti otca s tým, že v tejto konštelácii dotáciu na obed pre žalobkyňu schválil, že následne rozhodnutím sp. zn. MI1/RHNaNV/SOC/2016/13127-0065 zo dňa 6.7.2016 znížil otcovi výšku peňažnej pomoci v hmotnej núdzi z dôvodu, že od 1.6.2016 už žalobkyňa nemala byť členom jeho domácnosti, a že práve v spojitosti s touto zmenou starostlivosti o žalobkyňu, keďže k spoločnému posúdeniu hmotnej núdze žalobkyne a jej matky v tom čase ešte formálne nedošlo,

žalovaný vypustil žalobkyňu zo zoznamu dotovaných žiakov. Podľa zistenia súdu prvej inštancie bolo zmienené rozhodnutie žalovaného v odvolacom konaní zrušené, pričom následným právoplatným rozhodnutím žalovaného došlo u otca žalovanej opätovne k zníženiu pomoci v hmotnej núdzi, avšak už s účinnosťou od 1.7.2015, s odôvodnením, že žalobkyňa bola v starostlivosti matky už od mesiaca máj 2015. Súd prvej inštancie si napokon ako nesporné skutkovo osvojil tvrdenie žalobkyne, že v dôsledku vyradenia zo zoznamu dotovaných žiakov jej zriaďovateľ školského zariadenia, ktoré navštevovala, od 1.9.2016 pozastavil vydávanie (dotovaných) obedov v školskej jedálni.

4. Na takto ustálený skutkový stav prvoinštančný súd aplikoval ust. § 2 ods. 1 a 2, § 2a ods. 1 až 3, § 3 ods. 1 až 3, § 9 ods. 1 až 3 a § 11 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov a § 2 písm. d), § 4 ods. 3 až 10, § 14 ods. 2 a 4 a § 12 ods. 5 zák. č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, v znení účinnom k 1.9.2016. Z úpravy zák. č. 544/2010 Z. z. vyvodil, že podmienkou pre zaradenie žiaka do zoznamu dotovaných osôb je faktický stav, kedy dieťa žije v domácnosti s osobou v hmotnej núdzi a nie formálne posúdenie hmotnej núdze takejto osoby spoločne s dieťaťom. Pokiaľ preto žalovaný potrebou opätovného posúdenia hmotnej núdze matky v súvislosti s tým, že žalobkyňa sa stala členom jej domácnosti odôvodňoval vyradenie žalobkyne zo zoznamu dotovaných osôb, súd prvej inštancie skonštatoval, že preň chýbala opora v zákone a nejednalo sa podľa jeho názoru o právnu, ale administratívnu prekážku. Zavedením takejto postupu, ktorý bol v praktickej rovine premietnutý do programovej aplikácie „Riadenie sociálnych dávok“, umožňujúcej zadanie údajov pre zaradenie migrujúceho dieťaťa do zoznamu dotovaných osôb až po opätovnom formálnom posúdení hmotnej núdze rodiča (rodičov), žalovaný podľa posúdenia prvoinštančného súdu znevýhodnil skupinu detí zaradených do zoznamu pre poskytnutie dotácie, u ktorých dochádza k zmene výchovného prostredia oproti iným osobám (pozn. odvolacieho súdu: zrejme nimi mal súd prvej inštancie na mysli iné dotované deti, u ktorých k takejto zmene nedochádza), čím (aj) voči žalobkyňi porušil zásadu rovnakého zaobchádzania formou nepriamej diskriminácie. Súd prvej inštancie vo svojich úvahách vedúcich k tomuto záveru odmietol zdôvodnenie týmto postupom sledovaného cieľa žalovaným, ktorým bola potreba ustálenia pomerov oboch rodičov migrujúceho dieťaťa. Vo svojej argumentácii v tomto smere prvoinštančný súd skonštatoval, že obaja rodičia žalobkyne predsa boli v rozhodnom čase žalovaným evidované ako osoby v hmotnej núdzi a poberatelia sociálnej dávky, preto nevyhnutne žalovaný musel disponovať aktuálnymi údajmi o ich sociálnych pomeroch, ktoré sa zohľadňujú aj pri zaraďovaní dieťaťa do zoznamu žiakov oprávnených na dotáciu. Zároveň podľa úvahy súdu prvej inštancie žalovaný v tom čase vystupoval ako kolízny opatrovník maloletej žalobkyne v konaní o úpravu práv a povinností jej rodičov k nej, a preto bolo jeho povinnosťou mať k dispozícii všetky potrebné údaje o sociálnych pomeroch rodičov žalobkyne. Pokiaľ ide o formu priznanej ochrany pred diskrimináciou konaním žalovaného a výšku priznanej relatívnej satisfakcie, súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že vzhľadom na povahu a okolnosti diskriminačného zásahu prichádza do úvahy ako vhodný spôsob ochrany žalobkyne len peňažná satisfakcia za nemajetkovú ujmu jej spôsobenú. Tá podľa jeho vysvetlenia prvoinštančného súdu spočívala v znížení jej dôstojnosti a v prežívaní pocitu poníženia a krivdy v dôsledku toho, že sa následkom opatrenia žalovaného prestala zúčastňovať odberu obedov v školskej jedálni. S akcentom na skutočnosť že žalovaným navodený stav trval (len) v období mesiacov september až december 2016, keďže počnúc mesiacom január 2017 už dotáciu na žalobkyňu schválil (zaradil žalobkyňu do zoznamu dotovaných osôb) a s prihliadnutím v tejto súvislosti tiež na hodnotu dotácie (1,- Eur/deň), považoval súd prvej inštancie v okolnostiach prípadu za primeranú výšku peňažného odškodnenia v sume 500,- Eur. V tomto rozsahu prvoinštančný súd žalobe vyhovel a v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. čiastočným procesným úspechom oboch strán v spore a zároveň skutočnosťou, že strany vynaloženie trov neдекlarovali a ich náhrady sa ani nedomáhali.

5. Proti zamietavému výroku a výroku o trovách konania podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd v týchto častiach zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť jej peňažné odškodnenie vo väčšom ako v už priznanom rozsahu (pozn. odvolacieho súdu: bez dispozície so žalobou žalobkyňa v odvolaní navrhla priznať jej náhradu za nemajetkovú ujmu v sume 3.500,- Eur; v odvolacej replike však navrhla rozhodnúť podľa žalobného petitu) a prizná žalobkyňi tiež nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. V odvolaní žalobkyňa nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie o primeranosti výšky priznanej náhrady a vytkla nesprávnosť jeho úvah v tomto smere vychádzajúcich, pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, predovšetkým z hodnoty dotácie

na obed. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na to, že hoc denná dotácia na obed predstavovala skutočne 1,- Eur, keďže sa nemohla stravovať v školskej jedálni, bolo potrebné zabezpečiť pre ňu obedy inak. Tvrdila, že v tom čase predstavovala cena jedného obeda až 7,- Eur. Žalobkyňa v odvolaní nesúhlasila ani s dôvodmi, pre ktoré jej súd prvej inštancie nepriznal nárok na náhradu trov konania a poukázala na to, že jej zástupca mal v súvislosti s cestou na pojednávania náklady na cestovné a na zabezpečenie stravy. Zároveň odvolateľka zastávala názor, že má nárok na náhradu trov konania bez ohľadu na rozsah jej procesného úspechu v spore z dôvodu svojej nepľnoletosti. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nesprávne právne posúdenie veci, žalobkyňa uplatnila odvolací dôvod podľa ust. 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že ním uplatňovaný postup pri poskytovaní dotácii na obedy je diskriminačný s akcentom na to, že ním v medziach zákona objektívne sledoval oprávnený záujem a bol zároveň primeraný a tiež nevyhnutný na dosiahnutie tohto záujmu. Žalovaný v tomto smere vo vyjadrení poukázal na to, že rovnaký postup uplatňuje vo všetkých prípadoch, kedy dochádza k zmene výchovného prostredia dieťaťa, ktorá skutočnosť, podľa jeho názoru, sama osebe vylučuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania voči žalobkyni. Žalovaný argumentoval, že týmto postupom, ktorý vo svojej podstate procedurálne viaže poskytnutie dotácie na posúdenie hmotnej núdze rodiča, do starostlivosti ktorého sa dieťa dostáva, predchádza neoprávneným a zároveň duplicitne vyplácaným dotáciami. Zdôraznil v tejto súvislosti, že zoznam dotovaných detí sa vyhotovuje vždy na kalendárny mesiac a že podľa zákonnej úpravy je pre zaradenie alebo nezaradenie dieťaťa do tohto zoznamu rozhodujúci vždy platný stav posudzovania hmotnej núdze, včítane okruhu spoločne posudzovaných členov domácnosti.

7. Žalobkyňa vo svojej odvolacej replike poukázala na to, že žalovaný i napriek vo vyjadrení k odvolaniu prezentovanému stanovisku k spôsobu právneho posúdenia veci, odvolanie proti vyhovujúcemu výroku napadnutého rozsudku nepodal. Žalobkyňa nesúhlasila so zdôvodnením opodstatnenosti postupu, ktorý voči nej žalovaný uplatnil a vyzdvihla v tejto súvislosti, že žalovaný o vyradení žalobkyne zo zoznamu dotovaných detí neinformoval jej rodičov a podľa jeho názoru ani doposiaľ zmysluplne nevysvetlil, podľa akých kritérií zaraďoval alebo nezaraďoval deti do zoznamu dotovaných žiakov.

8. Vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku (I) nebol napadnutý odvolaním a ani podaným odvolaním dotknutý. V tejto časti rozsudok prvoinstančného súdu nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 1 a contrario C.s.p., a preto v nej nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

9. Vo vzťahu k ostatnej časti napadnutého rozsudku (II, III) Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že pokiaľ ide o preskúmanú meritórnu časť, je nepadnutý rozsudok z pohľadu odvolacích námietok žalovaného, v intenciách nimi uplatneného odvolacieho dôvodu, vecne správny. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 14.8.2019 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

10. Žalobkyňa svojimi odvolacími námietkami nastolila predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Odvolací súd považuje za potrebné na tomto mieste poznamenať, že i keď sa žalovaný proti napadnutému rozsudku neodvolal a odvolanie žalobkyne vo svojej podstate smerovalo (len) proti spôsobu právneho posúdenia otázky primeranosti výšky priznanej relutárnej satisfakcie, z logiky veci vyplýva, že akékoľvek úvahy o forme a rozsahu ochrany žalobkyne pred diskriminačným konaním žalovaného musia nadväzovať na záver, že žalovaný sa takého porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobkyni dopustil. Preto nevyhnutne bola predmetom odvolacieho prieskumu i otázka základu uplatneného nároku. Odvolací súd sa však so spôsobom právneho posúdenia tejto otázky súdom prvej inštancie nestotožnil.

11. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania

podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav aplikoval, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

12. Súd prvej inštancie na právne posúdenie základu uplatneného nároku správne aplikoval už spomenuté ustanovenia zák. č. 365/2004 Z. z. Interpretáciou týchto noriem však nevyvodil vo vzťahu k inak nespornému skutkovému stavu správne právne závery.

13. Podľa ust. § 2 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmysľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

14. Podľa ust. § 2a ods. 1 až 3 zák. č. 365/2004 Z. z., diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.(2) Priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.(3) Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

15. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že za diskriminačné nemožno považovať každé menej priaznivé zaobchádzanie než s osobami v porovnateľnej situácii (priama diskriminácia) alebo znevýhodnenie v porovnaní s inými osobami (nepriama diskriminácia), ale len také konanie (opomenutie), rozhodnutie, úpravu či opatrenie, ktorého pohnútkou (motívom) bola okolnosť, ktorá je z objektívneho hľadiska spôsobilá byť diskriminačným dôvodom. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na výstižné závery formulované Ústavným súdom SR v jeho uznesení sp. zn. IV. ÚS 16/2009 z 30.4.2009, v zmysle ktorých „... subjektívny názor sťažovateľa na diskrimináciu jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu. Z vnútroštátnej právnej úpravy (do 31. júna 2004 § 13 ods. 7 Zákonníka práce a od 1. júla 2004 § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov v spojení s § 13 ods. 5 Zákonníka práce) totiž vyplýva, že dôkazné bremeno v sporoch týkajúcich sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nezaťažuje len a výlučne žalovanú stranu, ale zaťažuje aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii jeho osoby. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je napr. jeho rasa či etnická príslušnosť (pôvod) a pod.. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania“.

16. Pre úspešné uplatnenie nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy spôsobenej podľa skutkového vymedzenia žaloby nepriamou diskrimináciou žalovaného, bola teda žalobkyňa povinná jednak tvrdiť, že bola oproti iným osobám znevýhodnená alebo naopak iné osoby oproti nej zvýhodnené; musela teda vyjadriť komparátor diskriminačného konania oproti iným osobám a zároveň bola povinná vyjadriť, prípadne v okolnostiach prípadu musela byť celkom nepochybne zrejmom pohnútkou, tejto žalovaným vyvolanej nerovnosti. Žalobkyňa hoc i v žalobe (ani v priebehu konania) nekonkretizovala, voči akým osobám bola v dôsledku žalovaným inak plošne uplatňovaného postupu pri schvaľovaní dotácie na obed v prípade detí rodičov v hmotnej núdzi, u ktorých dochádza k zmene výchovného prostredia znevýhodnená (alebo tieto iné osoby voči nej zvýhodnené), súd prvej inštancie v okolnostiach prípadu ustálil, že týmto opatrením žalovaný znevýhodnil migrujúce deti rodičov v hmotnej núdzi oproti tým

deťom rodičov v hmotnej núdzi, u ktorých k zmene výchovného prostredia nedochádza. Fakticky sa toto znevýhodnenie oproti deťom v stabilnom výchovnom prostredí malo prejavíť tak, že v prípade migrujúceho dieťaťa žalovaný prehodnocoval dopad zmeny výchovného prostredia a s tým súvisiacu zmenu spoločne posudzovaných členov domácnosti na stav hmotnej núdze príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, v rámci ktorého postupu vzhľadom na časovú postupnosť rozhodovania vo vzťahu k takému dieťaťu, pozastavil dotáciu na obed. Pokiaľ by odvolací súd i pripustil správnosť týchto úvah prvoinštančného súdu, a teda prisvedčil správnosti jeho názoru, že žalovaný skutočne zaviedol a uplatňoval postup znevýhodňujúci skupinu migrujúcich detí oproti iným osobám, rozhodne nemôže súhlasiť s jeho záverom, že toto opatrenie má diskriminačnú povahu. V tomto svojom závere totiž prvoinštančný súd nereflektoval, že žalobkyňa v žalobe a ani v celom priebehu konania pred súdom prvej inštancie vôbec netvrdila a nestala sa ani inak zrejmu skutočnosť, aby tento žalovaným uplatňovaný postup bol motivovaný konkrétnym diskriminačným dôvodom, inak povedané, že jeho pohnútkou bolo znevýhodniť dotknutú skupinu osôb (a v nej žalobkyňu) oproti iným osobám, pre niektorý z právom aprobovaných diferenciacných prvkov, objektívne vedúci k nežiaducej nerovnosti, najmä však z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (§ 2 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z.). Je potrebné mať v tejto súvislosti na zreteli, že nie každé pochybenie, nesprávny, neštandardný, neefektívny alebo i celkom zrejme formalistický postup vedie k diskriminácii. Za diskriminačné je možné označiť len také konanie, ktoré, ako je uvedené už vyššie, priamo alebo nepriamo smeruje k znevýhodneniu osoby alebo skupiny osôb v porovnaní s inými osobami a zároveň ktorého pohnútkou (motívom) sú zákonom stanovené (predvídané) diskriminačné dôvody.

17. Nakoľko takýto diskriminačný dôvod sa z dôvodu neunesenia bremena tvrdenia žalobkyňou v konaní nestal zrejším, nedošlo k naplneniu vôbec základného hmotnoprávneho predpokladu pre to, aby žalobkyni vznikol nárok na akýkoľvek z právnych prostriedkov ochrany pred diskrimináciou. To samo o sebe vylúčilo možnosť iného posúdenia zamietavého výroku napadnutého rozsudku, hoc i spočívalo na nesprávnom závere o základe uplatneného nároku, než ako vecne správneho. Odvolací súd preto z týchto dôvodov s použitím ust. § 387 ods. 1 C.s.p ako vecne správny potvrdil napadnutý rozsudok z jeho zamietavom výroku.

18. Inak odvolací súd posúdil vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia o trovách konania. To, ako už bolo zmienené na inom mieste tohto odôvodnenia, bolo vystavané na úvahe, že nevyhovenie žalobe smerujúcej k náhrade nemajetkovej ujmy je potrebné z hľadiska rozhodnutia o trovách konania posúdiť ako procesný neúspech. S týmto názorom prvoinštančného súdu sa odvolací súd nemohol stotožniť. Na úvod svojej argumentácie odvolací súd kriticky poznamenáva, že nesprávnosť právneho uvažovania súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania, má celkom nepochybne pôvod v nejasnej právnej úprave, ktorá bola zavedená rekonštrukciou procesného poriadku. Pokiaľ totiž predchádzajúci procesný predpis (zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) vo svojom ust. § 142 ods. 3 výslovne upravoval, že ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu mala strana nárok na plnú náhradu trov konania aj pokiaľ bola v spore čiastočne neúspešná, v súčasnosti platný sporový poriadok takého ustanovenie nemá, čo na prvý pohľad evokuje predstavu, že od tohto usporiadania zákonodarca cielene ustúpil. V právnej teórii a už aj v právnej praxi sa však takéto nazeranie na zmenu procesnej úpravy neujalo na podklade názoru, že nová procesná úprava predstavuje len iný spôsob legislatívneho vyjadrenia inak rovnakého normatívneho usporiadania. Tento názor je vystavaný na premise, že pokiaľ výška plnenia závisí na úvahe súdu alebo na znaleckom posudku, strany nevedia výsledok sporu ovplyvniť, a preto prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech (por. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 926). Premietnutím tohto spôsobu nazerania na prejednávany prípad odvolací súd uzavrel, že pokiaľ je forma a rozsah ochrany pred diskrimináciou, včítane výšky relatívnej satisfakcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú porušením rovnakého zaobchádzania, v konečnom dôsledku výsledkom úvahy súdu o primeranosti náhrady, možno mať za to, že nepriznanie peňažnej náhrady v celom uplatnenom rozsahu nepredstavuje čiastočný neúspech žalobcu, a tak je namieste v rozhodnutí o trovách konania aplikovať ust. § 255 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Zároveň odvolací súd rovnako v súvislosti so zmenou procesnej úpravy poznamenáva, že podľa ust. 262 ods. 1 C.s.p. súd rozhoduje

o nároku na náhradu trov konania aj bez návrhu, čo v okolnostiach tohto prípadu znamená, že len z dôvodu neuplatnenia nároku stranami, im súd prvej inštancie spôsobom rozhodnutia o trovách tento nárok nemôže odoprieť. Z týchto dôvodov, nakoľko žalobkyňa deklaruje, že v súvislosti s týmto sporom mal jej zástupca relevantné výdavky, odvolací súd pristúpil k zmene rozhodnutia o trovách konania tak, že procesne plne neúspešnému žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie.

19. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. , ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

20. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. V odvolacom konaní mal žalovaný plný procesný úspech, a preto mu v súlade s citovaným zákonným ustanovením vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní neúspešnou. Nakoľko však podľa obsahu spisu žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli a ich vynaloženie nemožno ani rozumne predpokladať, odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žiadnej zo strán nárok na ich náhradu nepriznal.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).